Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Ibruktagande av Planet Youth-modellen i Österbotten

Sektionen för främjande av välbefinnande och hälsa samt kontaktytor 3.11.2026 § 55
ÖVPH/6507/00.00.02/2026

Beredare Sjöström Pia-Maria
Tilläggsuppgifter: telefonnummer: 06 218 1111 (växel), fornamn.efternamn@ovph.fi

Österbottens välfärdsområde har under 2026 utrett möjligheterna att använda Planet Youth som en del av det långsiktiga främjandet av barns och ungas välbefinnande och förebyggandet av riskbeteende i Österbotten. Planet Youth bygger på ett kunskapsbaserat och långsiktigt arbetssätt där lokal information om barns och ungas livsmiljö används som grund för gemensamma åtgärder för att stöda de skyddande strukturerna i barnen och de ungas närmiljö. Arbetet knyter an till det befintliga hälsofrämjande arbetet som betonas i den regionala planen för barn och ungas välfärd, bland annat familjecenterverksamheten, elevvården och kommunernas förebyggande arbete. Modellen har också en klar koppling till välfärdsområdets strategi där visionen är en befolkning med det bästa välmåendet och den bästa funktionsförmågan i Finland.

Den 9 oktober 2026 ordnade välfärdsområdet ett regionalt Planet Youth-seminarium för kommunernas och välfärdsområdets beslutsfattare och ansvarspersoner för barns och ungas tjänster. Målsättningen var att skapa en gemensam grund för ett möjligt införande av modellen i Österbotten. I den enkät som gjordes i anslutning till seminariet framkom ett tydligt intresse för fortsatt utveckling, 87 % bedömde möjligheterna som goda eller mycket goda. Hållbara samarbetsstrukturer fick flest prioriteringar, och tillräckliga resurser lyftes fram som den viktigaste enskilda framgångsfaktorn. I fritextsvaren efterlystes bland annat beslut och förankring, samarbete mellan organisationerna, tydligt ledarskap och ansvar, kommunernas medverkan, ungdomarnas delaktighet samt klarhet i hur den långsiktiga resurseringen och koordineringen ska ordnas.

Utifrån seminariet och den fortsatta beredningen föreslås att arbetet går vidare stegvis. Utgångspunkten är att kommunerna äger det lokala arbetet medan välfärdsområdet samordnar den regionala processen. Innan ett slutligt upplägg fastställs genomförs kommunvisa samtal för att kartlägga kommunernas behov, befintliga verksamhet, intresse och förutsättningar för att delta. Därefter sammanställs en gemensam regional lägesbild och beredningen fortsätter tillsammans med de kommuner som vill gå vidare.

I den fortsatta beredningen behöver särskilt verksamhetsmodell, ansvarsfördelning, styrning, regional koordinering, datainsamling och uppföljning samt resurs- och finansieringsbehov konkretiseras. Utgångspunkten bör vara att Planet Youth integreras i befintliga strukturer för främjande av barns och ungas välbefinnande och kompletterar det arbete som redan görs i kommunerna och välfärdsområdet. Välfärdsområdet har ansökt om projektmedel från thl för att gemensamt med kommunerna utveckla en kunskapsbaserad samarbetsmodell för det förebyggande arbetet bland barn och unga. Ifall projektmedel erhålls kan dessa användas för att bygga upp en regional struktur för Planet Youth- modellen och påbörja implementeringen.

Sektionen för främjande av hälsa, välfärd och kontaktytors behandling utgör ett led i beredningen. Efter sektionens ställningstagande och de kommunvisa diskussionerna konkretiseras förslaget till regional verksamhetsmodell. Ett eventuellt införande av Planet Youth och de resurser som detta förutsätter behöver därefter kopplas till välfärdsområdets verksamhetsplanering och behandlas i samband med den fortsatta beslutsprocessen i styrelsen och fullmäktige.

Sektordirektör för barn, unga och familjer Sjöström Pia-Maria
föreslår att HYTE-sektionen beslutar att

1. anteckna resultaten från Planet Youth-seminariet den 9.10.2026 och den hittills genomförda beredningen för kännedom,
2. för sin del förorda att beredningen av Planet Youth som en regional verksamhetsmodell för främjande av barns och ungas välbefinnande fortsätter,

3. förorda att välfärdsområdet kartlägger kommunernas intresse och förutsättningar för att delta och därefter bereder ett konkret förslag till verksamhetsmodell, ansvarsfördelning, styrning, uppföljning samt resurs- och finansieringsbehov, och
4. föreslå att ett eventuellt ibruktagande av Planet Youth beaktas i den fortsatta beredningen av välfärdsområdets verksamhetsplan och förs vidare till välfärdsområdesstyrelsen och fullmäktige för beslut inom ramen för verksamhetsplaneringen.

Beslut:
Sektionen godkände förslaget.

Bilagor

Kompletteran-
de material